

Når skolen blir taperen

INNLEGG

Tor Sundby
Farfar

●● Tveit skole på Askøy har laget et ordensreglement for hva ungene på barneskolen ikke får lov til! Reglementet ungene skal forholde seg til er ifølge BA på 116 detaljerte punkter over hva ungene ikke har lov til på skolen; stakkers unger og foreldre, sier nå jeg!

●● Det er da jeg spør meg hvilke lærere dette er som klarer å lage slike regler for småunger? Har de unger selv, må jeg spørre meg om de praktiserer dette reglementet hjemme? Kanskje de burde vurdere sine evner til å være med å oppdra barn som møter skolen for første gang?

●● Riktignok hevder skolens rektor at dette ikke er ment som noe ordensreglement, men kun et rundskriv til foreldre om hvordan skolen jobber. Det sies at det er en kvalitetssikring av skolehverdagen, hva de nå legger i det?

●● Skolen dekker seg også bak at skolen er en såkalt PALS-skole. Men PALS handler om å gi gode og tydelige beskjeder til ungene, hvor ros er det viktigste virkemiddel! Men forbudslisten til Tveit skole handler ikke om å gi ros, men er mer å bruke pisken. «Gjør ikke du som vi bestemmer, skal du straffes»!

●● Selvfølgelig skal ungene få beskjed om hva som er rett og galt, men klarer ikke skolen og lærerne å gjøre dette uten å lage en detaljert liste over hva de voksne lærerne på skolen mener er problematisk oppførsel, har både skolen og lærerne tapt!

●● En dyktig lærer vet at skal en få kunnskap i ungene er det ikke nok å være faglig dyktig, men også være litt psykolog. Det handler om tillit og rettferdighet, og litt kjeft kan avsluttes med litt ros også!

●● Et åtte siders hefte med 116 detaljerte punkter om hva en ikke har lov til og hvilke straff det er å bryte disse, er en fallitterklæring fra skolens side. Og det går til syvende og sist ut over skolebarna på Tveit skole.

Det er da jeg spør meg hvilke lærere dette er som klarer å lage slike regler for småunger?

Håper Voss sykehus får leve videre

INNLEGG

Nicklas Gustafson
Voss

●● I Sverige er jeg politisk engasjert i Folkepartiet Liberalerna, gjennom debatt i den regionale pressen. I Norge jobber jeg til tider innenfor sykehustjenesten.

●● Jeg kom til Voss sykehus, hvor jeg ble imponert over at Helse Bergen satser så mye kapital på et lokalsykehus, som er plassert ti mil unna et universitetssykehus.

●● Selv bor jeg ti mil fra et av Europas største sykehus - Sahlgrenska Universitetssjukhus i Göteborg - og i min hjemkommune satses det ikke på samme måte som innen Helse Bergen. Det sykehuset vi engang hadde i Lysekil ble lagt ned på grunn av dårlig lønnsomhet, til tross for at beleggprosenten var høy. Sykehuset tilbød basishelsetjenester,

og ga trygghet til mennesker bare ved at det fantes i nærområdet. I stedet tilbys vi et behandlingstilbud syv mil borte, på delvis dårlige veier.

●● Det som forbauset mange var at Västra Götalandsregionen (ansvarlig for helsetjenesten i Vest-Sverige) lot lokalene gå til et privat selskap som utfører selektive kirurgiske operasjoner som Västra Götalandsregionen kjøper tjenester fra. For vår kommune hadde det vært bedre om regionen hadde drevet virksomheten videre og tilbudt syv dagers kirurgisk og medisinsk basishelsetjeneste.

●● Derfor ser jeg som svensk politisk debattant og sykehusarbeider positivt på at den norske helsetjenesten satser på et lokalsykehus som tilbyr kirurgisk og medisinsk basishelsetjeneste i kombinasjon med en fødeavdeling.

TVEIT SKOLE: FAU-leder Ann Hedvig Øvsthus står midt i striden om innføring av strenge regler for elevene. FOTO: SKJALG EKELAND

Tveit skole ønsker bare et bedre læringsmiljø

INNLEGG

Anne Arnesen og Wilhelm Meek-Hansen

Spesialrådgivere ved Atferdsenteret, Norsk senter for studier av problematferd og innovativ praksis

BA hadde den 18.3. et oppslag om Tveit skoles hefte med punkter over hva elevene ikke får lov til. Det fremkommer at skolen arbeider etter PALS-modellen. I den forbindelse vil vi som ansvarlige for utvikling av denne modellen, knytte noen kommentarer til hvordan skoler kan arbeide for å fremme et godt læringsmiljø i tråd med Opplæringsloven, og hvordan modellens tilnærminger kan bidra til det. PALS er en skoleomfattende og dynamisk modell som har et problemforebyggende og et kompetanseutviklende siktemål. Tilnærmingene er basert på tiltak som gjennom forskning og erfaring har vist seg å styrke læringsmiljøet og redusere problematferd. Disse beskriver hvordan skolen systematisk kan fremme positiv atferd, støtte alle elevers læring og bygge god samhandling i læringsmiljøet (=PALS) med utgangspunkt i skolens eget behov for slik målrettet innsats. Det har også vært Tveit skoles utgangspunkt!

●● Et sentralt anliggende er skolens forebyggende arbeid for å motvirke problematferd. Kvaliteten i relasjonen mellom lærer og elev har stor betydning for elevenes læring. Klare skoleomfattende forventninger til positiv atferd som er kjent for alle, skaper trygghet og forutsigbarhet for både elever og lærere. Elevene må få vite hva som

forventes av dem både når det gjelder atferd og skolefaglig innsats. De må forstå hensikten med reglene, delta i utformingen av dem og ikke minst viktig; de må lære hva de betyr i ulike sammenhenger. Reglene skal ikke disiplinere og kontrollere elevene, men stimulere til ansvar og samarbeid. Foreldrene som har hovedansvar for barnas oppdragelse, er en nødvendig samarbeidspartner i dette arbeidet.

●● Elevene må oppmuntres og anerkjennes for det arbeidet og den innsatsen de gjør. Det fremmer god læring, mestringsopplevelse og selvspekt, samtidig som det styrker samarbeidet mellom lærer og elev og dermed et godt læringsklima. Når de voksne hjemme og på skolen retter oppmerksomheten mot elevenes positive atferd, vil også problematferd forebygges og reduseres. Bedre atferd gir bedre læring!

●● Manglende regelklarhet og inkonsistent håndhevelse gir økt problematferd og uro. For å få til en mest mulig lik praksis i håndhevelsen av reglene, må skolen selv definere hva den mener med problematferd og krenkende handlinger. Det skilles mellom mindre alvorlig og mer alvorlig problematferd når elevene ikke innfrir skolens forventninger til for eksempel å vise respekt, ansvar og omsorg. Mer alvorlig problematferd vil være mobbing og trakassering eller handlinger som umuliggjør undervisning og setter andres sikkerhet i fare. Skolen må utforme egne prosedyrer for hvordan det skal reageres. Disse må innarbeides i personalet som må tilstrebe en helhetlig og lik praksis. Elevene skal vite hva som skjer uavhengig av hvilke voksne som er til stede. Når elevene bryter reglene, skal personalet gi umiddelbare reaksjoner på en re-

spektfull og rolig måte. Konsekvensene skal være milde, forutsigbare og være i samsvar med regelbruddet. Når konsekvensene er kjent på forhånd, vil ikke elevene oppleve reaksjonene som urettferdige eller tilfeldig gitt. Ved krenkende handlinger har også lovverket klare føringer for skolens handlings- og undersøkelsesplikt.

●● Dersom skolens informasjon tilsier at det skjer mange negative hendelser må oppfølging av elevene styrkes umiddelbart. Om problemene er på gruppe/klassenivå, må tiltak settes inn der. Enkeltelever som står for mye av problematferden, må også få tett individuell oppfølging og veiledning gjennom systematisk arbeid i samarbeid med foreldrene. I en forebyggende praksis handles det i forkant av problemene. På den måten skapes et trygt arbeidsmiljø for både elever og ansatte i en kultur preget av respekt, ansvar og omsorg. Vi mener at det også er Tveit skoles intensjon i deres arbeid. Når skolen utvikler seg som lærende organisasjon og de ansattes kompetanse øker, vil det bidra til å fremme elevenes sosiale og skolefaglige ferdigheter. Den enkelte skole som tar del i PALS, får grundig opplæring, veiledning og oppfølging av en PALS-veileder. Etter opplæringen deltar skolene i nettverk med andre PALS-skoler for å opprettholde innsatsen og styrke arbeidet med PALS.

●● Utvikling av et godt læringsmiljø er en kontinuerlig prosess som krever systematisk arbeid i skolen over tid. Vi må ikke tilbake til den tiden da man søker enkle løsninger på komplekse problemer. Det er mange måter å arbeide med læringsmiljøet på, og PALS-modellen er en av dem.

BLI MED I DEBATTEN

» Send innlegg til debatt@ba.no. Håndskrevne innlegg sendes til BA-debatt, postboks 824 Sentrum, 5807 Bergen.

» Lengde: 2000 tegn for innlegg, 4500 tegn for hovedinnlegg.

» Innlegget underskrevet med fullt navn blir prioritert, og for å få publisert kritikk mot navngitte personer. Navn og adresse må følge alle innlegg, også når navnet ikke skal i avisen.

» Innlegg kan bli brukt på ba.no.

» Innlegg blir redigert etter god presseskikk, og kan bli kuttet hvis de er for lange.

Reidar Sakseide
Debattansvarlig

DAGENS SITAT

» Å se fotballgleden i Bergen, og hvordan spillere uten tillit omfavnet hverandre i pur begeistring etter seieren over Rosenborg, var en opplevelse på kanten til rørende.

TRULS DÆHLI, SPORTSKOMMENTATOR (VG)

